

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és ünnepnapi kivételével) mindennap délután 4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Via Stefano 4.
Telefon sz.: 770
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postal szétküldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 60 fill.
Hirdetési díj: Egy 6 hasábos nonpareille sor 60 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 1 kor.

Tisztogatás.

A mi tiszta programunk s a nyomán követett egyenes utunk miatt most avval vádolnak minket a gonoszok, hogy Fiume autonómiaja ellen harcolunk. Vissza kell újra térnünk beköszöntőnkre, melyben ismertettük a mi törekvéseinket és kívánságainkat. Mert a tisztességesek, a kik némelykor igen hiszékenyek, könnyen félrevezethetnek a nagy frázisok által, a mikkel ellenünk a legutóbbi napokban az u. n. autonomisták telekiabálták a fórumot, hazug ráfogásaikat a »hazaszeretet« és »olasz-magyar barátság« tetszetős köntösbe bújtatva. Hogy elleplezők a lólabát: szennyes önérdékeket.

Kár abban kinlódnia némely uracsának, hogy a mi egyenes és őszint programunkat a nép előtt befektetjük. Ez persze nekik, ha sikerülne, nagyon malmukra hajtana a vizet; ha sikerülne a tömeggel elhitetni, hogy mi az autonómia ellenségei vagyunk, ők pedig annak védelmező héroszai. A tömeg azonban hál' istennek, nem oly ostoba, mint ők és *már is tisztán látja*: kik az ő és a város függetlenségének igaz barátai, sőt ítéletével is kész: nem a »banda civica«.

Egy hírlapnak kell, hogy legyen határozott iránya és missziója. A *Fiumei Hírlap* avval a misszióval indult utjára, hogy minden, a mi itt történik, mind a város javára történjék, de harmóniában a magyar állam érdekeivel. Megerősíteni akarja ama kapcsolatot, melyek Fiumét az anyaországhoz kötik.

Mi Fiume autonómiajában hívei vagyunk s mi küzdünk, nem frázisokkal és szennyes szavakkal, hogy Fiume autonómiaja még a mainál is jobban kibővítették, a mennyire csak ezt a magyar állam érdekei megengedhetik. És azt akarjuk, hogy Fiume autonómiaja tisztán és világosan ki-domborodjék s nyerve el azt az erőt, a *mivel egy törvény bír*. Ne csak papiros-autonómia legyen, mint a mai mely, bármely miniszter szeszélyétől függ, hanem legyen komoly és szilárd alkotás, melynek bástyáin megtörik minden támadás.

Mi nem harcolunk és nem fogunk harcolni soha az autonómia és az autonomisták ellen csak azért, mert autonomisták. De hajthatatlan erővel lépünk fel azon uracsok ellen, a kik maguk kebelében valóságos közkereseti társaságot alkottak, hogy maguknak és csakis maguknak halászsának

el minden előnyt, a mit az autonómiaiból ki lehet zsebelni.

Most nem akarunk visszatérni azokra a dolgokra, a miket az »autonomisták« azóta elkövettek mióta csak a hatalmat magukhoz kaparintották s azzal basamódra uralkodnak. E tények fölött már nemcsak mi, fiatal lap, de Fiume közvéleménye is rég megírta kritikáját, a mely után ez autonóm részvénytársaság előreláthatja a szomorú likvidációt: mikor már nem lesz autonóm osztalék. Bukni fognak, mert bukniok kell! A tisztos közvélemény, ha egyszer kimerik nyitni a szemét és a száját, mint a hogy itt mi már elvégeztük, elsöpri a közélet himes mezejéről mindenütt a zsebrákokat. Közel a szép jövő, hogy e mezőn újra csak azokkal fogunk találkozni s velük karöltve e nem város javáért közremunkálni, a kik becsületesek és őszintek, de a kiket épp ezért szoritottak le s dorongolták agyon a közélet porondjáról az autonómia zsebrákjai.

Mellőzzük most ama tényt is hogy az »autonóm párt« hatalomra kerülése halálos ítélete lett sok fontos autonóm kérdésnek. Mert az a harc, a mit ők hebehurgyán, minden igaz ok, vagy sérelem nélkül felerőszakoltak az autonómia állítólagos védelmére, erre az autonómiaira csak vereséggel végződhetett.

Az is köztudomású tény, hogy az autonómia e vezérei igen szomorú alakban tuntek föl az elfogulatlan néző előtt. Nagy frázisaik, hogy keblük a közérdekért dobog csupán, hatás helyett mosolyt kelt ma már. Mert a végét e »közszereplésnek« mindenki előre látta. Mi lett a vége? Egy érdekszövettség, a mely favorizálja korteseit és monopolizál basahatalmával minden előnyt.

Ezek ellen léptünk mi hareba nem az autómia ellen. Azok ellen, a kik missziójuknak eleget nem tesznek s polgártársaik jóhiszemű bizalmával kizárólag a saját zsebük hizlalására lépten nyomon vissza-élnek. Ezeket akarjuk kiirtani a fórum, mint a város és autonómia legveszedelmesebb ellenségeit, mert kompromittálót.

Erre a harcunkra hívjuk fel fegyvertársakul a város minden tisztességesérzésű polgárait, a kiket eddig a szövetség galádságai elriasztottak a közélet teréről. Együttes harccal adjuk vissza Fiumének az igazság uralmát s a hazaszeretet és a szülőváros szeretetének őszint szolgálatát.

Vámháború Szerbiával.

A külügyminiszter az ő diplomáciai ügyefogyottsága s rövidlátása folytán bekerült csávából oly módon szeretne kivickolni, hogy Szerbiát szép szóval, erőszakkal a *szerződésesség* akarja terelni. Mert most már csak az a megoldás lehet reá nézve kedvező. A diplomata kudarcát mindez azonban még nem ütné helyre, éppen csak a monarchia érdekl nyerhetne vele. Goluchovszki azonban a saját bőre megmentésén fáradozik.

A Szerbiával között szerződésünk még csak *március elsején jár le*. Eddig az ideig tehát azt respektálni kellene, vagyis, semmi oly lépést nem lehet tenni, mely a határozat felállításával bosszulná meg a szerb kormányt.

Goluchovszkiék azonban *szerződés szegéssel* adnak példát Szerbiának a *szerződésességére*. Elzárta a határt. Nem gondolt arra, hogy Szerbia éppen úgy megteheti azt, hogy útját állja az *osztrák* ipar bevitelének. Már pedig nagyobb szükség lesz majd nekünk már egy-két hét múlva a szerb sertésekre, s vágómarhákra, mint Szerbiának az osztrák iparcikkre.

A szerződést megszeg csak egy esetben lehet. Ha *beigazolt vész* kényszerít azra. Ez esetben pedig csupán Goluchovszki veszedelme forog fenn; ami pedig nem lehet ok egy szerződés megszegésére. A kísérlet tehát szánalmas. S neveléses lesz akkor, ha a kis Balkán-állam ügyet sem vetve az öröklődésre, nem fog szerződésességét elkövetni senki kedvéért, s Goluchovszki egy újabb kudarc kíséretében kényszerül majd a visszavonulás siralmas útjára térni. Egy vesztett csata után ez egy hiábavaló kísérletezés.

A szerb-bolgár vámunio megkötése három éven keresztül tartott. Csak a vak nem láthatta a külügyminiszteri székéből. Ez a válasz a szerb külügy hivataltól. Ezt adták tudomására *Csikár* magyar-osztrák követnek.

Szerbia tehát becsületegységé tette a szerződés megtartását Goluchovszki pedig kapkod megoldás és segítség után mindenfelé. Alázatosan bekopogtat a portá-hoz is, hogy a világ minden kincséért se kösse meg a török-szerb szerződést, amíg emitt nem közzörüli hejyre — Goluchovszki megesorbult diplomatai megbízhatóságát.

A szerb-bolgár vámunio kérdése most tehát éppen olyan, mint Hugo Viktor-nak *»Az elszabadult ágyú«*-ja. Goluchovszki hibája folytán keletkezett, s most üti veri, zúzza a monarchia érdekeit. Értzi a bűnösségét, s most megakarja akadályozni a további rombolást. Kétségbeesetten, elszántan áll neki ellent. S ha sikerül is késői buzgalma, noha érdemmel a mellén, de menthetetlenül kivégezik mint diplomatát.

De bizonyosnak látszik, hogy a »kítettetés« nem lesz alkalom, azonban ez a diplomáciai kivégzés már a levegőben lóg.

A szerb-bolgár vámunioról szóló távirati értesítéseink következők:

Róma, jan. 25. Az összes olasz lap *helyesli* Magyarország-Ausztria megtorló fellépését Szerbia ellen. A határozat alkalmazását szintén indokoltnak tartják a lapok az ug-ráló kis balkáni állam megfékezésére.

Zimony, jan. 25. Azon hírekkel szemben hogy a monarchia Szerbia ellen szerződésellenesen és *ok nél-*

kül zárta el a magyar határt, konstatalják hivatalosan, hogy már január 21-én, tehát a retorzió megkezdése előtt egy nappal, vissza kellett a magyar batáron utasítani egy szerbiai sertés-küldeményt, mert benne két sertésen ragályos betegséget állapítottak meg. A zár tehát indokolt.

Berlin, jan. 25. Belgrádból érkezett jelentés szerint a szerb kormány, mai miniszter tanári határozat alapján, a magyar határozatra a legszigorubb retorziókkal felel s egyben tiltakozni fog az indokolatlan és szerződés ellenes zárlat kimondása ellen. Kivált a szűrő-sertésekre kimondott zárlat keseríti legjobban a szerb kereskedelmi köröket. Szerbiában különben reménylik, hogy a német kormány Szerbia érdekében közbe fog járni a zárlat feloldása iránt.

Il nostro programma.

Poichè, malgrado le nostre chiare dichiarazioni, malgrado il nostro contegno in piena armonia alle medesime, ci si fa rimprovero di combattere l'autonomia fiumana, siamo costretti a ritornare sull'argomento, e mettere ancora una volta in chiaro i nostri principi ed i nostri propositi, perchè gli onesti che sono, pur troppo, talvolta anche ingenui, non sieno tratti in inganno dai paroloni, farisaicamente innegianti alla patria, di coloro che dell'amor patrio orpellano le loro mire egoistiche ed ambiziose.

E' inutile che certi messeri s'affaticino a far credere che fra il nostro programma ed il nostro contegno ci siano contraddizioni. E' inutile che tentino insinuare sospetti sui criteri onesti e retti delle nostre considerazioni, dei nostri giudizi. Ciò fa loro assai comodo; così riesce loro confondere la sollecitudine dei propri interessi colla causa dell'autonomia che da noi certo non ha nulla a temere.

Un giornale deve avere un intento, deve avere una missione. Noi ci proponiamo l'intento, ci siamo assunti la missione, nel limite delle nostre forze, di adoperarci perchè tutto quanto avviene a Fiume torni a vantaggio del nostro paese e sia in piena armonia coll'interessi dello stato ungarico, sia diretto a saldare ognora i vincoli, proclamati generalmente indis-solubili, che uniscono Fiume alla madrepatria.

Noi siamo fautori dell'autonomia di Fiume, siamo desiderosi ch'essa pervenga a tutto quello sviluppo ch'è consentito dall'idea dello stato ungarico; è sin nei nostri propositi di ottenere che i diritti autonomi di Fiume, chiaramente ed esplicitamente determinati, assumano la importanza, il valore solenne di legge con tutti i crismi che occorrono perchè una legge abbia il suo vero e pieno carattere.

Noi non combattiamo quindi, nè combatteremo mai nè l'autonomia, nè gli autonomi perchè autonomi; ma saremo inecorabilmente severi con coloro che dell'autonomia si giovano pei loro interessi personali o della lega a cui ci sono stretti.

Non ritorneremo sulla storia delle vicende e degli avvenimenti che si svolsero dacché il partito autonomo salì al potere municipale. La critica dei fatti è stata in parte fatta, e per quanto benevola e indulgente potrà mai essere, dovrà ognora venire a ben sconfortanti conclusioni.

Lasciamo a parte il fatto che l'avvento al potere del partito autonomo segnò la morte di essenziali diritti autonomi, effetto di una campagna follemente condotta, senza ragione, senza chiari concetti, che non poteva avere se non dolorose conseguenze. Quello ch'è certo si è che gli eletti del partito autonomo, nella loro maggioranza, fecero ben cattiva prova. Si presentarono con solenne promessa di volere la giustizia, l'interesse generale del paese. Che cosa invece furono? Una società di mutuo soccorso. E il favoritismo, il nepotismo dominano tuttodì con criteri sovrani in quasi ogni deliberazione.

È naturale quindi che noi combattiamo questi uomini che vengono meno alla loro missione. Oh! ritornino alla lotta i fiumani e ungheresi, che, disgustati dello scandaloso spettacolo, si sono ritirati dalla vitapolitica, estretti in santa alleanza abbattano la consorceria, e e restituiscano Fiume al regno della verità, della luce, della giustizia, dell'amor patrio sincero e disinteressato.

Questi i nostri voti di nomini onesti, desiderosi del pubblico bene, amici leali di questa bella e dilletta città.

Fiume, jan. 25.

Gróf Apponyi Albert a fiumei rezolucióról. A «Fiumei Hírlap» tudósítójának alkalmá volt ma gróf Apponyi Alberttel beszélni a február 1-én Fiumében megtartandó tanácskozársra vonatkozólag. Ez alkalommal fogják tudniillik, a koalíció vezérferfiái és a horvátok vezetői a fiumei rezoluciót ratifikálni. Gróf Apponyi Albert, kijelentette tudósítónknak, hogy a fontos tanácskozársra nemesak ő maga, hanem Kossuth Ferencz, Battyány Tivadar gróf, Darányi Ignác, Polonyi Géza, s a vezérő bizottságnak még több tagja jön le Fiuméba. Kijelentette még a nemzet vezére, hogy bár tudja, hogy Horvátországban és Dalmáciában erősen dolgoznak a rezoluciónisták ellen és bár Bécsben, sőt Budapesten is minden követ megmozgatnak a magyarok és a horvátok a békés együttműködésnek megállására, alapos a remény arra nézve, hogy a két nemzet vezérei egyöntetűleg meg fogják állapodni a teendőkre nézve.

Laccioli e tranelli.

Siamo perfettamente convinti e crediamo sincera l'espressione sfuggita al ben noto collaboratore della «Voce del Popolo» nel suo articolo di ieri, che cioè la polemica in cui fu trascinato gli riesce quanto mai incresciosa, perchè essa ha validamente contribuito ad estinguere quell'aureola di *superuomo* di cui indegnamente si era ricinto il capo. Come le bugie hanno le gambe corte, così anche certe riputazioni

non basate che su d'una coltura superficiale, priva di solide fondamenta, o tosto o tardi; ma più spesso tosto che tardi, svellano una assoluta nullità che si cela di sotto ad una vernice male applicata. Che veramente gli rincresca lo siamo persuasi ad esuberanza, a noi però incuora l'animo riflettendo che a quel da lui nominato *giornalaccio* spetta il vanto di aver in sì breve tempo demolito un colosso sì, ma un colosso dalle gambe di pietra molto fragile. Che mai ci viene egli cantando che noi a bella posta abbiamo sviato l'argomento che diede motivo alla polemica; ei mente pella gola sapendo di mentire! I benevoli lettori che ci hanno seguito nella campagna da noi iniziata siano i veri giudici e dichiarino imparziali se abbiamo seguito o meno lo scopo da noi prefissoci, se o meno ci siamo sempre mantenuti sulla via tracciataci, che si è quella di far convergere i nostri strali, i nostri attacchi su alcune *spiccate* personalità del partito autonomo ed in ispecie su *colui* che ne è l'anima dannata. Altri principi, altre tendenze nel senso inteso dal *mascherato* collaboratore noi non abbiamo, stimiamo quindi inutile di ripetere qui il programma con cui ci siamo presentati al pubblico fiumano, e dal cui programma noi divergeremo mai nemmeno di una linea.

Non si faccia sempre forte dell'elezione politica dell'anno 1905, gliene abbiamo spiegato ieri le cause a cui può ascrivere la sua vittoria e ci vuole proprio, non sappiamo più se la sua burbanzosa albagia o la sua cucciutagine da mulo per ritenere che la riconciliazione tra l'elemento fiumano e quello ungherese abbia proprio dipeso dalla sua elezione a deputato di Fiume. Una discordia, tra i veri fiumani e gli ungheresi non è mai esistita; tra gli insultatori di maschere in costume di eskos, tra i fischiatori e proibitori del ballo nazionale Kör, al teatro comunale, tra i *valorosi* assaltatori del *Tramway*, tra gli odiatori di tutto ciò che sa di magiaro, oh! tra questi e gli ungheresi regnava certamente la discordia.

Il bello si è che questo sfacciato impudente, atteggiandosi a solo ed unico patrocinatore degli interessi fiumani, vuol far credere che procedendo alla sua demolizione si concorra a far rovinare l'*edificio fabbricato sopra le macerie dei rancori e degli equivoci passati*. Lo ripetiamo fino a fargli rintonire le orecchie che rancori tra veri fiumani ed ungheresi non hanno mai avuto ragione di sussistere e se Chioggiotti, Furlani, Pesaresi, Anconetani, Triestini e per sino bodoli si sono arrogati il diritto di fare delle dimostrazioni contrarie ai sentimenti del paese che li ospita, i veri fiumani hanno l'unico torto di non aver saputo reagire contro si inconsulte dimostrazioni e di conseguenza logica, nessuna meraviglia se nell'opinione pubblica ungherese vi era una corrente assolutamente sfavorevole a noi, perchè non avevamo altro che quanto ci eravamo meritati coll'apatice nostro indifferentismo!

Ma vivaddio è ora che la coscienza cittadina si ribelli, è ora che si scuota quest'apatia che ci avvolgeva come la camicia di Nesso e che memori dei sacrifici fatti dagli avi nostri il cui unico postulato si concentrava nell'*idea dello Stato Ungarico*, ci racco-

gliamo miti e concordi sotto il sacro nostro vessillo gridando: *fiumani alla riscossa!*

Trasportati dalla foga del sentimento patriottico che vivamente c'invase, quasi dimenticavamo di dover ancora rispondere analogamente al ben noto collaboratore della «Voce del Popolo». È una trovata di nuovo genere la sua; mentre egli si cela sotto la maschera dell'anonimo *tenebroso* pretende da noi di mostrargli chi siamo apertamente; ma che crede egli di aver da fare con dei ci-trulli suoi pari, per cadere nel lacciolo e nel tranello da lui tessuti? Non siamo così ingenui, in ispecie ora che a corto di argomenti e accorgendosi vacillante nel seggio, con mala fede carpito tenta di arrampicarsi sugli specchi pur di conservarsi quelle popolarità che quantunque a scartamento ridotto, sente traballare sotto ai piedi.

Tuttavia, essendo lungi da noi l'idea di seguirlo nelle massime sue codarde e vili gli dichiariamo francamente che se qualcuno dei collaboratori della «Voce del Popolo» si ritenesse offeso dagli articoli da noi pubblicati, comparisca pure nella nostra redazione, ove anziché un fantoccio qualunque od un invito con un articolo *per Norma* a rivolgersi ai Tribunali, gli si presenterà l'autore dell'articolo, al cui autore se avrà — coraggio o che per fatti precedenti non sarà stato squalificato siccome indegno ad ogni tenzone cavalleresca — potrà chieder ragione dell'offesa sofferta accertandolo che si sarà sempre pronti a dargli qualunque soddisfazione cavalleresca colle armi. E non già come avvenne ad Edmondo Manasteriotti che espostosi apertamente col proprio nome e cognome fu villanamente insultato, senza che il vigliacco insultatore comprovare potesse le accuse scagliate!

Per quanto stima abbiamo dell'onorevole — Dobrovich attuale proprietario della «Voce del Popolo» ognuno che lo conosce sa che sin dall'Aprile 1903 egli medita quella *famosa concione* che in una memorabile seduta della Rappresentanza municipale l'avvocato Barčić gli ricacciò in gola senza che *mai più ne uscisse* o che quindi occupato costantemente in tale meditazione egli poverino non è in grado d' scrivere articoli a *sensation*; tutto al più come figlio d'un capitano marittimo potrà occuparsi colla *cronaca del mare* ricopiandone con bella calligrafia le notizie dall'«Osservatore triestino». Ora non essendo a nostra conoscenza che la «Voce del Popolo» all'nfuori di un *innocuo* reporter, e di uno scribacchino quantunque abbia altri collaboratori e conoscendo lo stile con cui sono vergate tutte le sozze brutture che da lunga pezza inzaccherano le colonne di quel giornale, non esitiamo un sol momento dal dichiarare che questo non è altro che *Riccardo Zanella*, designandolo quale solo ed unico autore di tutte quelle sozzure.

Eccoci addunque venuti fuori con delle accuse concrete con quella *serenità d'animo e con quella serietà di propositi che denota la sincerità della causa*, ed allorquando Riccardo Zanella potrà comprovare d'esser stato ingiustamente tacciato siccome uomo *capace a delinquere*, non esiteremo un solo stante dal porsi a sua disposizione.

K. N.

A „Caronia“.

Végre szemünk előtt fekszik az ígért hajója. Itt a «Caronia», azaz hogy lehetne, ha a vitéz kapitány ur be mert volna jönni a kikötőbe. De nem mert. Megijedt attól a kis bórától, mi még megmaradt a néhai viharból. Látszik, hogy nem a mi derék kapitányaink egyike vezényli a hajót. Azok közül akár hány még erősebb bórá mellett is behozta volna gondolkodás nélkül Fiume jól védett szalonkikötőjébe a most még nehezen elérhető uszó várost. Mi azonban nem ijedtünk még a bórától, hanem beszállva egy a «Caronia» mellett teljesen elenyésző kis járművecskébe, kimentünk és megnéztük a modern világcsodák egyikét, hogy minél előbb személyes benyomások alapján leírassuk szíves olvasóinknak.

Külsőleg a hajó olyan, mint minden más modern személyszállító gőzös, csak méreteinél fogva impozáns.

Hossza 675 angol láb, vagyis több mint kétszer oly hosszú, mint az «Adria» legnagyobb gőzöse. Legnagyobb szélessége 72,6 angol láb. Legmagasabb pontja a felépítménynek 97 lábnyira van a hajó gerince fölött. Tonnatartalma 21.000 tonna, teljesen megrakva 30.000 tonna vizet szorít ki helyéből.

Egy ily óriás építése tetemes időt vesz igénybe. Csaknem 10 hónapig tartott az építkezés, míg a hajózársra bocsátható volt, 1½ évig míg annyira kész volt, hogy első útjára indulhatott. A vízre bocsátás alkalmával a hajótestnek már 13.500 tonna sulya volt, teljesen készen kőszén es rakomány nélkül 20.000 tonnát nyom.

A hajó rendkívül szilárdan van megépítve és elsüllyedés veszélye ellen is annyira biztosítva, a mennyire a technika jelenlegi állása mellett emberileg egyáltalán lehetséges. 17 vízhatlan fallal 19 részre van osztva bosszában, mely falak összes ajtójai a hidról egy nyomás által egy csapásra bezárhatók. Összetűközés veszélyében tehát teljes biztonsággal elejét lehet venni annak, hogy az összetűközés után több része teljék meg vízzel a hajónak, mint legfeljebb kettő. Ez pedig még nem idézheti elő a hajó süllyedését. A kettős fenék biztosítja a hajót zátonyra jutás esetén az elsüllyedés ellen és mintegy 3500 tonna vízsúly felvételére lévén berendezve lehetőségessé teszi azt, hogy a hajónak a kőszénfogyasztással járó megkönnyebbítése és ez által a vízből való tulságos kiemelkedése ellen súlyoztassék.

A fedélzet impozáns látományt nyújt és az utasoknak a legtisztábban tartott corso gyanánt szolgál. Lehet ott bált, farsangi mulatságot, térzenét rendezni és mindenféle játéknak üzését lehetővé tenni. A fedélzet pompás látványát még felülmulja a hajó belsejében található pompa. Az első osztályu dohányzó terem, az étterem, a társalgó, a hölgszalón utóbbi pompás zongorával, mind oly fényesen vannak berendezve, hogy királyi paloták fényét és felülmulják. Azon kényelmet nyújtanak az első osztályu háló és lakófülkék is. Semmi nem hiányzik, mit jól berendezett lakásban kívanni lehet.

A második osztály helyiségei szerényebbek ugyan mint az első osztálybeliek, de a mi hajóink berendezéséhez hasonlítva sehogy

sem tudjuk elhinni, hogy ezekben lépve a második osztályba jutottunk volna.

A III. osztálynak szintén van dohányzó terme, csinos nagy étterme, hölgyszalonja és szépen megvetett tiszta ágyakkal felszerelt hálófülkéi. Vajon hány kivándorló tartózkodott ily fényes helyeken, míg eszébe nem jutott, hogy Amerikába kivándoroljon? Mikor lesz ismét módjában ily jó és tiszta ágyban alhatni és oly bőséges ellátásban részesülni? Büszkének vagyunk, hogy ily fényes hajó jelent meg egyetlen tengeri kikötőnkben, pedig sirnunk kellene, hogy ily fényes palotában viszik ki azt a nyomorult néptömeget, mely itthon nem lévén képes megélni, messze idegenbe kénytelen elszakadni. De ne e szomorú képpel térjünk vissza a hajó leírásához és a pompa felemlítése után iktassunk ide néhány adatot, mely az emberi munka nagyszerűségéről ad fogalmat.

A kémény sulya egymaga 2000 kiló sulyt képvisel és oly nagy átmérője van, hogy belsejében két vonat haladhatna el kényelmesen egymás mellett, magassága 156 láb a hajó gerincétől számítva. A gép és kazán sulya 5000 tonna, egy-egy horgonya 30 tonna és a kormánya 25 tonna.

450 ember van alkalmazva a hajószolgálatában és ha a hajót bejárjuk még is alig találkoznak élő lényekkel, mielőtt a rengeteg számu utas beszállt, melynek befogadására a hajó minden kényelemmel bőven rendezve.

Nemsokára ismét eltávozik szemünk elől a varázsszerű tünemény. Szép emléket hágy vissza a kíváncsi megzemlélőknél, de könnyes szemekkel néz a hajó után minden jó hazafi, mert egy nagy falu népét vitte el egyszerre ugyis csekély számu nemzetünk köreiből. *Ily áron nem akarunk több Caroniát látni!*

Napidijas kéjutazók.

— A Caronia vizsgálói, —

Szinte furának tűnhetik fel, hogy amiről a száradatok tengerét ontották már, inkább a választottak, mint a hivatottak, arról néhány szó címe alatt halljuk a már utig hallottakat. De hiszen, nem is a kirándulásról magáról, annak egyszerű elcsúszásáról: — csupán a jeles kormányaink által még annak idején erős kézbe vett »dolgozó intézéséről« azoknak is csak Fiumét érdeklő részéről van néhány szavunk.

Nem hallgatjuk a Cunard-társasággal megkötött személy-liferáló szerződést. Nem tángáljuk azt a fonák és kómikus állapotot sem, hogy Fiumében óriási apparátussal »ellenőriznek« szuttanyagotnak, vizsgálják, kivándorlást (... állami kivándorlási ház! hol késsel az éji homályban?...) ügynökséget, hajót, hajókapitányt, szóval mindenkit, akit csak a kivándorlással összefüggő valaminek ide a szaga ért és mindennel egyetemben egy esztendőben cirka 30-, 40.000 kivándorlót, akik Fiumén át, mint mondják, a kormány atyai gondozása mellett vitorláznak milliommossokká lenni, vagy tovább koplalni az új hazába, ellenben ugyanakkor másik 100.000 kivándorló nyugodtan utazgathat a nem ellenőrzött német és egyéb hajóstársaságokkal!

Az anomáliák bájos mozaikjából ma csak önmagától lepattant darabkát kívánunk a jogos kritika bonckésére venni.

Tudjuk a famózus kivándorlási

törvény egyik testvérrendeletéből, hogy Fiumében a kivándorlási ügyeket a kormányzó intézi, aki ime nagy és felelősségteljes munkájában a kormányzósági tisztviselőket (a §. szerint épp ezeket első sorban), majd a hozzá beosztott belügyi segédek (ugy tudjuk, számra nézve egyeket) stb. veszi igénybe. Hát eddig rendben van a dolog.

Hát nem látjuk betekintve a kormányzósági ifju és munkaszerető tisztviselőik légióját, e delegálás szükségességét, mégis bele nyugszunk, hogy az egy kezdő viceconcipestával feléltethető aknamunka s az egy obsitos rendőrfelügyelő által pompásan betölthető külső ellenőrzés ellátására egy mindenféle illusztris jogászfi kvalifikációkkal felszerelt fiskálisból lett min. segédtitkár delegáltat. Hát ez is rendben van.

Hanem, kérjük szeretettel, azon a komédián, amit az »ellenőrzés« rettenetesen komoly köznyelve alatt fölülről véghez visznek, biz' Isten csodálkozzunk!

Minden hóban van két, néha három gőzös. És ezeknek az emberhordó szörnnyeteknek a vizsgálatát végzi egy soktagu bizottság. És ezen soktagu bizottságot időről időre megelnökölgeti egy-egy, a centrumból kiküldözgetett kirándulási kapacitás. És itt van az a bizonyos négylábu elásva!

Mert hát vajon mit is művel itt ez az időnként leleránduló kapacitás. Ellenőriz? Mit? Kit? A centrumbeli kebelből — *lever de rideau*-nak — kidelegált másik kirándulási kisebb kapacitást? Avagy ennek természetesen legközelebb ellenőrző hatóságot, a mindenkori kormányzót? Avagy oly sulyos tudást és oly terjedelmes szakértelmet kíván azapidijakkal megvert hajóvizsgáló bizottsági elnökösködés, hogy arra B. Hekenast Aladár, meg az *ujbáró Lévai* uraknak kell mindenáron lerándulgatni kéthetenkint Szerencse, hogy B. Hekenast burokban született. Ő, ha leküldik, itt is marad kis időre, kirándulási *tenniszstanulmányokra* szép Abbaziában. Hát ha B. Hekenast kell a munka oroszlánrészére, akkor minek itt pictus masculusnak *Farnadi* az állítólagos kirándulási felügyelő? Maradjon itt Hekenast, akit szemmel láthatólag nélkülözhetnek *odafönn* és vigyék haza Isten hírével *Farnadi* t, aki, amint látnunk kell, a nagy ügy legfontosabb részéhez úgy sem ért, mert ak'or nem üdülhetnének ismételtenapidijjal idelehen Hekenastot.

Am jól van, ez is rendben van. Ezeknek csak diszkrétan — csodálkozunk.

Hanem ma megjött a Caronia és ma megjött báró Lévai is. Ki ez? Hát a legfőbb kivándorló kapacitás!

A Caronia kivándorló hajó jött, hirdette lett s a vonatok ontják a kivándorlók tömegét, akik nyomorult, csúfolt »elhelyezésben« töltik itt az indulást megelőző éjszakát, mert nincs hely, város, kormány nem épít népszállásokat...

Am a Caronia voltaképpen mint *kiránduló* hajó, programmon kívül szorult bele a magas miniszterium által jóváhagyott menetrendbe, egy kicsit reklam csinálni. És a vonatok ontják a kivándorlók tömegét. Mindenki megnézi a Caroniát. Megnézik az abbaziákat, az idegeneket. Megnézik a mopszl kutyácska is. Hogy a csudába ne nézné meg hát a legfőbb kivándorló kapacitás, a kivándorlási ubiztos ur is, dacára, hogy a másik kapacitás, a

Hekenast, már megint Abbaziában tenniszszek. Kész csoda, hogy a magas belügyminiszterium egész kivándorlási szakosztálya testületileg le nem rándul zsirosapidijakkal!

És elszomorodik a szívünk, ha — látva e fonákságot — azokra a kiméltlen üldözésekre gondolunk, amiket a kormány épp most követ el ország szívén, hogy pénzhez, az adókhöz hozzá jusson, másik kezével pedig ezalatt teli marokkal szórja a közpénzt holmi Lévi Jakab bárók és B. Hekenast félbárók kéjutazásai és tennisz-passzióira.

— r —

Gróf Apponyi Albert a Caronián.

— Saját tudósítinktól. —

Apponyi Albert gróf ma reggel a gyorsvonattal Fiuméba érkezett. A nemes gróf a vasutól az Európa szállóba hajtatott hóiban nem kapott helyett, tehát a Deák szállóba szállt. Rövid pihenés után az Adamich-tér egyik kávéházába tért be, ahol találkozott több fiumei urral köztük *Roediger* révkapitányval a kívül aztán az Ella gőzösn a Caroniára ment. Mikor az Ella a Caroniához kikötött, a nagyszerű angol hajó zenekara rázendített a *Gotterhaltóra*. Képzelték, hogy nemes gróf nem szívesen hallgatja a közkezdvetlenségnek örvendő dalt. A Caroniára való felszállás után rögtön felvilágosította a hajó kapitányát *Barr* parancsnokot, a ki sokszoros bocsánatkérések között rögtön a magyar himnust játszatta el a zenekarral. Apponyi gróf a Caronián találkozott *Szterényi* államtitkarral, *Gaál* kormányzóhelyettes és *Mentsik* min. tan. a tengerészeti hatóság vezetőjével a kik több ker. miniszteriumbeli és fiumei kormányzósági hivatalnok kíséretében az *Előre* gőzösn jöttek ki megtekinteni a Caroniát.

Az egész délelőtt a nagyszerű hajó megtekintésével mult el, Apponyi gróf mindent megtekintett és dicsérete a Cunard társaságot, mely ilyen nagyszerű kényelemmel és mindenre kiterjedő figyelemmel gondoskodik utasairól. A hajó megtekintése után *Barr* kapitány luncheon a hívta meg az illusztris vendégsereget, kik a hajó első oszt. lyu dining roomjában foglaltak helyet. Az asztalfőn *Barr* parancsnok ült, jobbra tőle Apponyi Albert gróf, balra *Szterényi* államtitkár. Az ebédet részt vettek többek közt: *Gaál* Tibor kormányzóhelyettes *Vio* Ferenc polgármester, *Roediger* révkapitány, *Mentsik* min. tanácsos, *Farnady* Elemér min. titkár, *Hegedüs* Valér min. fogalmazó, *Kovács* az Adria titkára, s a fiumei kormányzóság és az Adria hajózási társaság több főhivatalnokai. Ebéd közben a hajó zenekara hangversenyzett G. I. *Cruchton* karmester vezénylete alatt. A hangverseny műsora a következő volt: *Waltzer*—Tausend und eine Nacht Strauss. *Ouverture*—Poel and peasant-Suppe: *Selection-Princ of Pilsen-Luders*; *Hungarian-dancens Prähms*. *Marsch* El capitán *Sousu*. Az ebéd, mely a legjobb hangulatban folyt le, a következőkből állott: *Cunard Line R. M. S. »Caronia«*. Thursday, January 25th, 1906. *Luncheon*. Pickled Oysters—Norwegian Anchovies — Bordeaux Sardines — Lobster Salad — Scotch Broth — Spaghetti Neapolitan — Veal and Ham Pie — Mutton Jardiniere — Roast Beef — Baked Potatoes — Mashed Turnips — Boiled Potatoes. *Cold*, Cumberland Ham — Pressed Ox Tongue — Boiled Capon — Galantine of Turkey — Aspic Jelly — Lettuce — Radishes — Apple Dumplings—Hard Sauce . Gelee au Vin Rouge — Fancy Pastry — Cerealine Pudding — Ice Cream and Wafers — Cheese—Gorgonzola — Cheshire —

Wiltshire — Dessert — Ceylon, China and Blended Teas — Coffe.

Az ebéd végén a zenekar a magyar himnuszot játszotta, amit a vendégek állva hallgattak végig, s a végén élénken megénezték. Majd megcsendültek a Good sawe the King hangjai amit szintén állva hallgattak meg s befejeztével háromszoros hurrát kiáltottak.

Ezután *Barr* parancsnok igen szíves hangon felkészítette a magyarokat, s kijelentette, hogy igazán sajnálja, hogy csak e két szót tudja magyarul; igen és nem. A felkészítőre gróf Apponyi Albert választott angolul. Beszédében többek közt felemlítette, hogy sajnos a magyar nemzetre most nem jó idők járnak, de nehéz politikai viszonyaink között is az angol példa lebeg előttünk, mert az a nemzet büszke alkotmányára. A beszéd végén megköszönte az angol hajósok igazán szíves vendégszeretetét, s biztosította az angolokat a magyar nemzet nagyrabecsüléséről. Az egész társaság áhitattal hallgatta a legnagyobb élő szónok szavait s a felkészítő végén az éljen összekeveredett az angol cheerrel és hurrával.

Még az egész társaság a gyönyörű szónoklat hatása alatt állott, mikor szó-lásra állott fel *Kovács* az Adria titkára, ki az Adria távollevő igazgatójának nevében köszöntötte fel az egybegyűlt vendégeket. Beszéde végén ismét s tün-tetésszerűleg ismét felhangzott: Éljen Apponyi!

Ezután az összes vendégek az Előre gőzöstre szállottak át, mely a Quamerót áthajózva Abbaziába ment, Gróf Apponyi Albert este fog visszajönni Fiuméba s mindjárt el is utazik Budapestre.

HIREK.

— *Farsangi Naptár*. Január 27. A tengerész-szakácsok és pincérek táncestélye a *Benice*-színházban. (Kezdeté este nyolc órakor.)

Január 28. Első *Vegliione mascherato* a *Comunale* színházban. (Kezdeté 9 órakor.)

Február 1. A 79. sz. *Jellachich* ezred tisztjeinek *hangverseny-estélye* a Deák szállóba. (Kezdeté 8 1/2 órakor.)

Február 2. A *Fiume* Magyar Kör *nagy díarczós bálja* a Deák szállóba. (Kezdeté 9 órakor.)

Február 3. A *Casino patriotico* első *nagy bálja*, a *Casino* helyiségeiben. (Kezdeté 8 1/2 órakor.)

— *Vacuum Cleaner* a városházán. A városi képviselőtestület holnapi ülésének tárgyszorozatán szerepel az a pont, mely szerint indítvány tételük, hogy a városháza helyiségeinek tisztogatására, illetőleg portalanítására a város szerezzen be egy *Cleaner* fele légszivattyút. A tárgyszorozatot hiába nézzük tovább, azt a mire a városnak igazán égető szüksége van t. i. mentőkocsit még mindig nem akarnak beszerezni a jó városatyák. Persze, persze, hiszen a mentőkocsi a nagyközönség érdekeit szolgálja, ahhoz pedig a képviselőtestületnek semmi köze. A *Cleaner* félé masina azonban megkönnyíti azoknak a szolgáltnak dolgát kiknek feladata a városháza hivatalosbáinak tisztogatása, s lehetővé teszi a városi hivatalnokoknak, hogy jó portmentes hivatalosbáikban ne csináljanak semmit. Hogy ez a *Cleaner* gép sok pénzbe kerül azt talán mondanunk sem kell, valamint azt sem, hogy az áráért valószínűleg két mentőkocsit is be lehetne szerezni. De hát a városi hivatalnokok és városatyák azt hiszik, hogy nekik nem lesz szükségük soha mentőkocsira. No no, jó urak. Az isten igazságos és a sors útjai kiszámíthatatlanok. Mi igazán nem kívánjuk, de lehet, hogy a balsors úgy hozza magával, hogy valami nagyon befolyásos autonomista urnak lehet szüksége egyszer mentőkocsira. Akkor valószínűleg sietni is fognak beszerezni egyet, mert ha autonomistáról van szó, akkor van pénze Fiumének mindenre. Addig is óvja isten balesetek-től Fiume közönségét, hogy ne nagyon érezze a mentőkocsi hiányát.

— **A sztrájk miatt.** Alig hogy megszüntek a trieszti kikötőben a raktár mizérák az új hambár fellátása következtében, már is újabb árufelvételbe szüneteléshez fordultak. Ugyanis a Délvasut igazgatója a munkássztrájk miatti előállott forgalmazavar következtében, élő állatok, sör és dohány, továbbá könnyen romolható áruk kivételével az árufelvételt Trieszt felé további intézkedésig ismét beszüntette.

— **A nemzeti ellenállás.** A kormány egyik szócsöve siránkozik azon, aminek minden jóérzésű magyar ember örül, hogy dacára *Kristóffy* rug-kapalózásának, az összes városi törvényhatóságok összes eddigi hozott alkotmányvédő határozataikat fentartják. A polgármesterek nagy része erről felirásban értesítette a belügyvizit, ki most innét a legerélyesebb megtorlással és törvényben gyökerevő fegyelmi jogával fenyegeti a hazafias városi tisztviselők ellen — *Szatmar-Németi.* A megyei körjegyzők értekezletükön kimondták a legmészszebb menő ellenállást és azt hogy a vármegyei hazafias tisztviselőkkel teljes szolidaritást vállalnak. — *Debreczen:* A belügyminiszter utasította Kovács polgármestert, hogy Toth Mihály rendőrkapitányt Orosz forgalmazót, Szöcs, Vadas és Botos rendőrbirtosokat fűggeszszre felállásuktól, mert Kovács Gusztáv főispán nem védte meg. — *Kassa:* A főispán törvénytelen intézkedéseit folytatja. Most a szikszói főszolgabíróra és szolgabíróra került a sor. Hogy ezeket felfüggeszthesse és állásukba másokat helyettesíthesse, egy zászlóalj gyalogságot, nagyszámú huszárságot és cse. dörseget rendelt Szikszóra. — *Aranyosmaróth:* A bars megyei installáció előjátéka képen Sényi Kálmán adminisztrátor esendőröket küldött az alispánhoz a közgyűlési terem kulesaiért. Az alispán megtagadta a kulesok átadását. Erre a főispán katonai fegyverkováccsal feltörette a közgyűlési terem ajtajait, s őrszetükre katonai őrséget rendelt ki.

— **Csokonay-est Zágrábban.** Az Országos nemzeti szövetség zágrábi bizottsága vasárnap Csokonay Vitéz Mihály emlékeztetere szépen sikerült estét rendezett. Az ünnepet *Sági Ernő*, a szövetség ügyvivő jegyzője beszéddel nyitotta meg, ezután *Marion Géza*, *Engelmann Géza* és mások szavaltak. Az estén, amelyen belépődíjat nem szedtek, sok előkelő magyar és horvát család volt jelen.

— **Vihar és földrengés Horvátországban.** Zágrábról írják, hogy a hóvihar n. i. a vasúti közlekedés egész Horvátországban szünetel. Zágrábban már három nap óta borzasztó vihar dúl. Likakbava megyében több helyen is földrengés volt.

— **A bóra.** Öt nap óta dühöngött bizony elég kellemetlen mérvben a bóra, de oly borzasztó módon még som fujt, mint amily nagyra néhány laptársunk felfujta. A kikötőben a kellemetlen időjárás megnehezítette a hajókra való be- és kirakodást, s a fiumei kikötőbe egy hajó sem érkezett be tegnap. A kikötőből elindultak: a «Kolosvári» Adria-gőzös Bordeauxba; a «Jupiter» osztrák Lloyd-gőzös Batumba; az «Alga» osztrák gőzös Triesztbe; a «Douro» angol gőzös Hallba és az «Achille» osztrák gőzös Triesztbe. A Magyar-horvát hajóstársaság «Tatra» gőzöse tegnap elindult Póla felé, de Prestinicenél az erős bóra miatt visszafordult s visszatért a fiumei kikötőbe. *Nardelli* Miklós dr. Dalmácia új helytartója tegnap reggel a gyorsvonattal Bécsből ideérkezett és délelőtt 10 órakor a «Dalmát» haditengerészeti yachton elindult Zára felé. A yacht azonban csak Vegliáig ment, onnan az erős bóra miatt visszasiert Fiuméba és régi helyén az Adamich mólón kötött ki. A helytartó önkéntelen fiumei tartózkodása ma valószínűleg véget ér, mert az időjobbfordulattal a Dalmát ismét elindul Zára felé. Balesetek is okozott a bóra, de szerencsére súlyosabb következményekkel egy sem járt. A Via del Portón egy arrahaladó teherkocsiról két embert lesodort a szélroham. Mindketten megsérültek. A Belvederen a bóra egy szolgálóleányt oly erővel vágott a földhöz, hogy egy lába eltört. A vonatok tegnapig nagy késéssel érkeztek Fiuméba. Ma már a bóra erejéből sokat vesztett, az idő kiderült úgy hogy alapos a remény arra nézve, hogy a legkelembes idők lesz Fiumében.

Feltes szerkesztő és kiadóulajdonos: **Dr. Tóth Elemér.**

— **A reggeli lapok hírei.** (Összevart sziv). Triesztben *Cavuli Cesare* napszámos összeverekedett a cimborájával, *gye Gentilini* nevű munkással, a ki késsel melbe szurta. *Cavuli*-t halálos sebbel bevitték a trieszti kórházba. Ott az orvosok, hogy életét megmentésék, sérült szívet bevarrták és utólag szívmasszázszt alkalmaztak. A merész operáció, a melyhez hasonló a trieszti kórházban nem végeztek, oly jól sikerült, hogy az orvosok remélik, hogy a sebesült fölgögyül.

— **Letartóztatott pap.** Karlsruében letartóztatott *Gaisert* katolikus papot hamis tanúzásra való csábítás miatt. *Gaisert*, aki a német centrum-párt egyik lelkes kortese volt, a gúndelvangeni kerület egyik választójához a következő levelet intézte: «Ha azt kérdezik öntől, hogy mit mondtam *Poller* korcsmárosnak, hogy a szavazásra rábírom, egészen nyugodtan felelje ezt a vizsgálóbírónak: Erre nem ügyeltem. Különbben is semmi közöm ahhoz hogy, a gúndelvangeni pap mit tárgyal az embereivel. Én éppen ebédeltem s minden figyelmelet erre fordítottam.» Ez a levél a vizsgálóbíró kezébe került, aki a papot letartóztatta. — **Meglopott tudós.** Szokatlan baleset érte néhány nap előtt *Velencében Pikler* Gyulát, a budapesti egyetem tanárát. Mialatt a vasúti vendéglőben ebédelt, valaki elemelte a vasúti kocsifülkéjéből kis kezításkáját. A kézi táskában egyebekben kívül *Pikler* Gyula legújabb tudományos munkájának kéziratát is volt. A lopást rögtön bejelentette, de a tolvajnak nem sikerült nyomára jutni. Bizonyosra vesszük azonban, hogy az ismeretlen tolvaj rögtön visszaküldi a professzor úr kéziratát, mihelyt — átolvassa.

— **Éhínség Japánban.** Tókióból jelentik: Az éhínség zavaralmas méreteket ölt. Naponta százával halnak el az emberek az éhségtől és a hidegtől. — **Zátonyra jutott hajó.** A «Valencia» nevű amerikai gőzös, amely San Francisco és Puget-Sonn között közlekedik, Debealefok mellett zátonyra jutott. Ötven ember vízbe fullt, mintegy száz ember még a hajón van, de igen nagy veszélyben. Segítség utnak indult. — **Szedősztrájk Ujvidéken.** Ujvidékről jelentik, hogy a szedők az összes nyomdákban abbahagyták a munkát. — **Hárem Aláesirásban.** Mohammed el Mokir, marokkói kiküldött Tengerbe utazott, hogy — háremét Algecirásba vigye. A hárem éjszaka fog megérkezni oda, nehogy az asszonyok ki legyenek téve a kíváncsi tekinteteknek. — **Gyilkos exminiszter.** A Kréta-szigetén levő Bambann városban községi választások voltak és a rendfőntartására kiküldött olasz katonák közül egy *Giuseppe di Vincenzo* nevű közigényt meggyilkoltak. A katonát a bukkott párt tagjai leterpették és hét törzsürással megölték. A gyilkosokat, köztük *Chiaris* Arisztia volt krétai belügyminisztert és *Candarakis.* — **Egy fatu millió öröksége.** Chartrain, egy nemrég elhalt párisi ügyvéd két és fél milliót érő egész vagyonát szülőfalujára, a csak 212 lelket számláló Dampjerre, Marne departementbeli kis községre hagyta. A végrendelet szerint a nagy hagyatékából kórházat és annak menhelyét tartozik építeni a község.

Távirat és telefon.

A döntő nap.

Bécs, jan. 25. Fejérváry báró miniszterelnök nagy akciót fejt ki itten, hogy javaslatát, miket a nemzeti ellenállás leverésére a magyar kabinet kieszt, az udvarnál elfogadtassa. Terve röviden: az **erőszak folytatása.** Teljes kiméletlenséggel eljárni a renitens megyék és képviselőház ellen. A király elé már másodsor terjesztette ma dél előtt e propozícióját, de eddig sikertelenül, mert még mindig nem

sikerült neki a felséget megnyerni a féktelen abszolutizmus rendszeréhez. **A béke javaslatokkal Fejérváry csak mellékesen járult a király elé, mint olyanokkal a miket esetleg igénybe lehetne venni, ha nagyon szorúlna a kapca s, egyáltalán már kilátás nem mutatkozna a türethetetlen helyzet megoldására. A király azonban vonakodik szankcióját megadni Fejérváry erőszakos terveire.** Ennek az az oka, mert a katonai és diplomaciai körök határozott frontot csináltak Fejérváry és egész örült tervezele ellen. E körök, melyeknek döntő szavak szokott mindig lenni a felség elhatározásaiban. figyelmébe ajánlották az uralkodónak, hogy a külpolitikai helyzet, kivált pedig a balkáni konfliktus a lehető legsürgelöbben kívánják a monarkia tekintélyének és erejének érdekében, hogy a «birodalom»-nak legalább egyik felében rend és erőtaralék legyen.

Bécs, jan. 25. A király ma délután 1 órakor újra kihallgatásra rendelte Fejérváry bárót s ez audiencián fog előlenni a magyar válság további sorsa. Ellenzéki férfiak meghallgatása felől az udvarnál eddig mit sem tudnak. Különösen semmit nem tudnak arról, hogy *Szell* Kálmán és *Andrássy* Gyula gróf a királyhoz hivatnék már legközelebb. De végleges határozatok felől egyébként sem tudnak az audiencia lefolyása előtt semmit. Azért várják oly feszültén a mai kihallgatást.

Bécs, jan. 25. Ma délután 5 órakor közös minisztertanács lesz, melyen már végleg dönteni fognak a balkáni konfliktus s a magyar válság megoldása felett is egyaránt. **A főváros ellenállása.**

Bpest, jan. 25. Budapest székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagjai az este népes értekezletet tartottak, hogy miként lehetne a főváros fejről elhárítani azt a válságot, a mivel *Kristóffy* hajszája enyegeti Budapestet az önkéntes adók megkaparinthatása végett. Határozattá ment, hogy a tanács devinkuláltassa a bankoknál letett és megkötött önkéntes adók összegeit, tétesse bírói letétbe, jövőben pedig semmi önkéntes adót ne fogadjon el. Szombaton rendkívüli közgyűlést akarnak ez ügyben tartani s a kérelmet már be is adták *Márkus* József főpolgármesternek. *Darányi* Ignác, *Polónyi* Géza és *Sümei* Vilmos biz. tagok az értekezlet határozatával szemben fentartani kívánják a fővárosismert határozatát az önként befizetett adók ügyében.

Andrássy meghívása.

Budapest, jan. 25. Az összes bécsi politikai körökből melyeknek szavuk van a válságos helyzet eldöntésében, egyhangúlag megerősítik, hogy *Andrássy* Gyula gróf kihallgatásra meghívót kapott a királytól. Ebből Fejérváryék erőszakos tervének bukását, s a király őszinte békülékeny hajlamát magyarázzák.

Budapest, január 25. Andrássy Gyula meghívásának híre itt már ma délben nagyörömet keteltt. A remény édes érzette től el minden honfikelet, hogy végre mégis megérti nemzetét az eddig félrevezetett király. *Andrássy* Gyula gróf még a fővárosban tartózkodik s tárgyalásokat folytat, a döntő kihallgatás előtt a vezérpolitikusokkal.

A spanyol király házassága.

Páris, jan. 25. *Alfonso* spanyol király az este ide érkezett, hogy innen a közeli Miramare-kastélyba tovább utazzon. Itt fogja ünnepélyesen megkérni *Xenia* hercegnő kezét.

Fejérváry napja.

Bécs, jan. 25. A magyar miniszterelnök kora reggel távozott lakásáról, aztán több látogatást tett, többi közt *Pitreich* közös hadügyminiszternél is. A király elé 1 órakor járult s kihallgatása most, délután 2 órakor, még mindig tar.

Az orosz forradalom

Odessza, jan. 25. A Szebasztopolban horgonyzó második fekete tengeri flottát az orosz kormány Kaukaszba rendelte az ottan még mindig erősen küzdő forradalmárok leverésére (csak aztán fel ne lázodjon ismét a flotta legénysége!)

Riga, jan. 25. A katonaság stataliariter jár el a lázadókkal szemben, a kézrekerült parasztokat minden eljárás nélkül, sorra lövetik vagy akasztatja fel.

Loods, jan. 25. *Rakovszky* gyárost, mikor telepéről kijött, két ember megtámadta s revolverlövéssekkel és késszúrásokkal megölte.

TÖZSDE.

Budapesti gabona tőzsde. — (Budapest, Jan. 25.)
Búza áprilisra 17.08—17.10 K.
Búza októberre 16.86—16.88 »
Rozs áprilisra 13.92—13.98 »
Zab áprilisra 14.86—14.88 »
Tengeri májusra 13.94—13.96 »
júliusra 14.06—14.08 »
Készárú ület menete: változatlan ár mellett elelt 15000 mm. búza.

Budapesti előtőzsde. (Budapest, jan. 25.)
Osztrák Hitel 676.75, 676.25, Magyar Hitel 797.50 795.25, Koronajáradék 96.30 96.25
Osztrák Magy. államvasút 667.50 667.—, Rimamurány 529.25, 529.—, Leszámitolóbank 508.—, 507.52, Salgótarjáni 627.—, 626.—, Városi Villamos vasút 325.—, 324.50
Közuti villamos vasút 589.—, 591.50, Hazai Bank 279.—, 280.—, Jelzáloghitelbank 510.—, 509.50, Pesti Magyar Keresk. bank —, —, Adria 465.—, 464.50, Magyar keresk. rt. —, —, Drasche 533.—, 534.—, Schlick-félegyár —, —, Danubius —, —, Déli vasút 120.25, —, Fiumei rizshántoló —, —, Első hazai —, —, Osztrák sorsjáték 1900, 1910. Ganzgyár 2975.—.

Budapesti délitőzsde. — (Budapest jan. 25.) A hang lat szilard, magyar értékek javultak, később rossz belpolitikai hírekre az árak lemozolódtak.
Osztrák hitel 676.75, 676.80, Magyar hitel 798.—, 796.75, Koronajáradék 96.30 1/2 —, —, Osztrák Magyar Allamvasút 668.25, 667.75, Rimamurány 529.75, 529.25, Leszámitoló és Pénzváltóbank 508.50, 510.50, Salgótarjáni kőszén bánya 624.— 623.—, Villamos városi vasút 325.—, —, Villamos közuti vasút 592.50, —, Hazai-Bank 281.—, 278.—, Jelzáloghitelbank 510.50 —, —, Pesti Magyar Kereskedelmi bank 3059.50, —, Adria 466.— 468.—, Magyar Kereskedelmi rtg —, —, Drasche —, —, Északmagyarországi kőszénbánya —, —, «Schlick» félegyár —, —, Déli vasút 120.—, Danubius 205.— 202.—, Fiumei rizshántoló —, —, Magyar Aszfalt 405.— —, —, Díjbiztosításokért fizettek holnapra 3—4 K. nyolc napra 6 8 K. február végére 19—22 K.